

FERSKVANDSFISKERIBLADET

Udgivet af Ferskvandsfiskeriforeningen For Danmark – Anno 1902

Nr. 6 - 119. årg. November-december 2021

Fisker og biolog

Tværfaglig interesseorganisation for
lystfiskeri - ferskvandsfiskeri - akvakultur og bredejerinteresser

Formanden skriver:

Jeg var i september til møde i Assens vedrørende "Strategi for lystfiskeri".

De havde nogle vilde planer om at købe et foderstoffirma på Assens Havn (god placering)

Det var en kæmpesilo opdelt i lodrette sektioner. Man ønskede, at skære dem i skiver – beløb ca. 150 millioner kroner, som man ikke har. Af de oprindelige 32 millioner kroner er der 20 millioner tilbage. Det ville være fornuftigt, at ophugge kornsiloen og bygge et konferencehus på grunden for nogle få millioner – så havde man også penge til nogle års udgifter, hvis det glippede at komme på finansloven i år.

PS. – det er Assens Kommune, der ejer kornsiloen!

**Niels Barslund, formand for
Ferskvandsfiskeriforeningen
for Danmark**

Indholdsfortegnelse

Formanden skriver.....	2
I Vejle sætter de åerne fri.....	3-4
Sjællandsk fiskesø er kollapsedet.....	5-6
Pighvarreyngel fra lokale stammer.....	7-9
Kun én torsk pr. lystfisker om dagen.....	10
Masser skrubber blev udsat i jyske fjorde	11-14
Danmarks største biomanipulation	15-17
Østers klækkeri viser vej til klimavenlig mad.....	18-21
500.000 kroner til forbedret gydeområde	22-23
Debatindlæg om bæverens ophold i danske åer	24-29
Glædelig jul.....	31

I Vejle

- sætter de åerne fri !!

- Ørreder og laks svømmer nu i Omme Å som aldrig før

Biolog Bo Levesen har i årtier arbejdet med natur genopretnings projekter i Vejle Kommunes åer og ådale, og han fortæller til Danmarks Naturfredningsforening, at der bl.a. ved Omme Ådal, som før det store projekt blev gennemført fik dumpekarakter, når miljøtilstanden skulle måles.

Nogle sagde rent ud, at fiskene ville forsvinde for evigt.

Men åen fik en chance. Takket være et godt samarbejde med de lokale lodsejere blev den 25 kilometer lange å genslynget og løftet. 350 hektar ådal blev genetableret, hvilket har givet underværker for livet

Biolog Bo Lavesen med den første laks fra Omme Å.

i åen, fortæller Danmarks Naturfredningsforening – ørrederne og laksene svømmer i åen som aldrig før.

Der er fjernet syv spærringer i åen, som har været brugt til at danne ramme om gamle dambrug

Rødlistet Majgøgeurt

Samtidig blev der opstillet hegn til naturpleje, hvor geder, heste og køer nu sørger for, at engene ikke vokser til.

- Åen er simpelthen sat fri og fiskene er vendt tilbage. Vi finder ni ørreder pr. meter, og vi har en mindre bestand af stalling. Vi ser også laks. Og fiskene er kommet af sig selv, vi har ikke sat nogen fisk ud, siger Bo Levesen.

De nye vådområder ved Omme Å er med til at fjerne kvælstof fra vandet. Målinger viser, at der er rensat 150 kilo kvælstof pr. ha pr. år. På de våde arealer bliver kvælstoffet omsat til gas, og kan derved forsvinde op i atmosfæren fremfor ud til fjord og hav.

Der findes omkring 69.000 kilometer små og store vandløb i Danmark. Det er dog kun en lille procentdel af dem, der ligesom Omme Å nu bugter sig, som de gjorde engang. Men de har næsten alle sammen potentiale til at gennemgå samme forvaltning som Omme Å. For eks. i Hjørring Kommune, hvor Varbro Å kunne blive en fantastisk å med tilhørende ådal – hvis altså åen blev genslynget.

For at give plads til landbrug og dambrug er langt de fleste åer blevet rettet ud, gravet ned eller lagt i rør i løbet af de seneste 200 år. Det har haft store negative konsekvenser for åerne og de omkringliggende vådområders oprindelige dyre- og planteliv. Næsten en fjerdedel af alle rødlistede planter vokser på enge eller i moser, f.eks. engblomme og maj-gøgeurten, fortæller

Biolog Bo Levesen til Danmarks Naturfredningsforening.

Sjællandsk fiskesø er kollapset

– vandet forsvinder på mystisk vis

Store områder ved Myrup Fiskepark på Sydsjælland er ramt af mystisk vandsvind

”Den populære put and take sø, Myrup Fiskepark, er lukket på grund af faldende vandstand.

Siden 2019 er vandstanden i den gamle grusgrav faldet med omkring 170 centimeter og den 20.000 kvadratmeter store fiskesø er i dag tørret ud til en vandstand på blot 30 centimeter.

- Vandstanden er bare faldet og faldet. I dag ligner den nærmest en kæmpestor vandpyt”.

Sådan beskriver lokalredaktør på ”Sjællandske” i Næstved, Kim Palm, hvordan en slags naturkatastrofe har ramt den ellers så populære Myrup Fiskepark i Næstved Kommune, og indtil årsagen til det mystiske vandsvind er fastslået, har det været nødvendigt at lukke fiskeparken på ubestemt tid, siger Thomas Kejser, der forpagter fiskesøen i Myrup.

Han overtog fiskeparken i 2020 og har investeret omkring et par hundrede tu-

Tidligt på foråret 2021 var der både vand og mange besøgende i Myrup Fiskepark.

sinde kroner til bænke, borde og grill – og til store udsætninger af ørreder til ingen verdens nytte, eftersom vandstanden er blevet så lav, at fiskene vil gispe efter vejret, hvis de blev sat ud i den okkerbrune sump i dag. Dermed tegner fremtiden dystre for Thomas Kejser og Myrup Fiskepark, som blev lukket ned i begyndelsen af sommeren af Fødevarestyrelsen – efter

fund af fiskevirussen IHN i en række jyske dambrug, hvorfra Myrup Fiskepark modtog fisk til udsætning. Der er dog ikke fundet IHN-virus i Myrup Fiskepark.

- Nu kan vi så åbne fiskeparken igen, med hvad nytter det, når der ikke er vand i søen? Siger Thomas Kejser til "Sjælland-ske".

NYETABLERING AF DAMBRUG - OMBYGNING AF DAMBRUG

Standard moduler - let - enkelt - økonomisk

Findes i 2 og 3 mtr. stykker

- Brugsmodeleskyttede dambrugskegler i beton.
- Montage i én arbejdsgang.
- Sikker gulvforbindelse.
- Hurtigt videre

GIVE ELEMENTER, SÅ ER DU SIKKER!

- Standard-elementer elementer på "mål"
- Lynhurtig monteringerne i samarbejde med din entreprenør

Konsulent Torben Jensen, Give Elementfabrik A/S, **tlf. 75 73 26 76** Tilbud, brochurer, konsulentbesøg ufb.

Pighvarreyngel

– fra lokale fiskestammer

- udsat i Romsø Sund nord for Kerteminde Bugt efter godt fiskerisamarbejde

I hundredevis af 8 cm. små pighvarrer blev i slutningen af september 2021 udsat i Storebælt (Romsø Sund nord for Kerteminde Bugt), og det blev til et tæt og vellykket samarbejde mellem Fjord & Bælt, lokale fritidsfiskere, Venøsund Fisk og Skaldyr Aps, Fishlab og DTU Aqua. Det blev til udsætning af ca. 1.200 pighvarrer.

I juni blev de kunstigt befrugtede æg fra lokalt strøgede forældrefisk transporteret til Venøsund Fisk & Skaldyr i Limfjorden, hvor de i løbet af knap 3½ måned voksede til udsætningsklar yngel på ca. 8 cm.

Fjord & Bælt havde med deres lokale ekspertise udvalgt et egnet udsætningsområde, der tog højde for forskellige faktorer, som er væsentlige for en succesfuld ud-

Pighvar udsætningerne er kommet godt i gang.

sætning, herunder dybde- og bundforhold, tilstedeværelse af eksisterende pighvarrebestand samt nedsat risiko for prædation fra bl.a. fugle – især skarver og måger.

Det er langt fra første gang, der er udsat pighvarreyngel i fiskeplejeregion, men i år var det alligevel, da over 1000 stk. pighvarreyngel fra lokale stamfisk blev udsat i danske farvande. Sidste år blev der for første gang nogensinde udsat 20 opdræt-

tede pighvarrer i et område, som tilhørte de lokale forældrefisk, oplyser Fiskepleje.dk.

Det oplyses videre, at alle opdrættede pighvarrer hidtil er kommet fra en Skagerrak/Nordsøstamme, som blev udsat forskellige steder i landet.

Opdræt af pighvarreyngel, der stammer fra lokale forældrefisk, er en kompliceret proces, som kræver flere års erfaring med

Pighvar stryges (t.v.) og yngel udsættes (arkivfoto)

opdræt, lokal ekspertise og drivkraft, og meget kan gå galt undervejs. Det er derfor afgørende at indfange gode stamfisk på det helt rigtige tidspunkt i gydesæsonen, for at sikre mælk og rogn af god kvalitet og dermed levedygtigt afkom. Strygningen og den kunstige befrugtning skal også udføres på en bestemt måde, og transporten af æggene skal foregå under meget kontrollerede og rolige forhold, hedder det i informationerne fra Fiskeplejen. Dertil kommer selve opdrættet og opvæksten af yngel. I år formåede Fjord&Bælt i samarbejde med lokale fiskere og opdrættere at stryge så mange forældrefisk, at de kunne levere mere end 11.000 befrugtede æg af fremragende kvalitet. Æggene der efterfølgende blev transporteret til opdrætsanlægget på Venø, voksede og trivedes under opvæksten, men desværre mistede vi 90 pct. af fiskene kort tid før udsætningsdagen på grund af maskintekniske problemer, oplyses det fra Fiskepleje. dk.

Men trods opstartsudfordringer er det faktisk en succeshistorie, at pighvar-

reudsætningsprojektet er kommet så langt på få år og med begrænsede midler. Det bliver derfor spændende at følge pighvarreopdrættet og udsætninger i de kommende år.

Forhåbentlig vil vi se, at udsætningerne bidrager positivt til kystfiskeriet og til at opretholde en sund og produktiv bestand, skriver Mette Schiønning, DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer.

Pigvareudsætninger er resultatet af en koordineret indsats, som har været drevet af lokale kræfter og fiskere i samarbejde med erfarne opdrættere, fiskeplejens midler og DTU Aqua som rådgiver. Uden denne lokale opbakning ville projektet ikke kunne eksistere.

At det kan lade sig gøre ved hjælp af drivkraft kan muligvis inspirere andre til at forsøge sig med udsætninger i deres lokalområde. DTU Aqua rådgiver gerne om dette, hedder det i en artikel fra DTU Aqua, skrevet af Mette Schiønning.

REPARATION AF DAMBRUG

Udførelse af nye kummeanlæg
Indhent uforbindende tilbud.

HEE ENTREPRISE A/S
- den totale løsning

Holstebrovej 79, Hee, 6950 Ringkøbing
Tlf. 9733 5360
info@hee-entreprise.dk www.hee-entreprise.dk

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer

6 gange årligt:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,
15. oktober og 15. december.

**Sidste frist for rettidig
indlevering af annoncer, er den
20. i måneden før udgivelse.**

Kun én torsk pr. tur med lystfiskerbåd

Voldsom nedskæring af torskekvoten
i Vestlige Østersø truer turådene

Snart vil dette foto måske være et ukendt motiv i Vestlige Østersø med turådene på spændende fangstture.

Efter mere end et døgns forhandlinger blandt EU's fiskeriministre kom en aftale om næste års fiskekvote i Østersøen på plads.

Inden forhandlingerne var der fra EU's side lagt op til historisk lave kvoter, og det blev da også resultatet.

Lystfiskeri efter torsk i Vestlige Østersø, hvilket vil sige det meste af de indre danske farvande, må der kun tages én torsk med hjem pr. dag. Kun rekreativt fiskeri efter torsk ud til seks sømil grænsen. I perioden fra 15. januar til 31.

marts vil der være fuldstændigt forbud mod rekreativt fiskeri efter torsk. Fra den 15. maj til 15. august er der helt lukket for fiskeri i område 24.

Rekreativt fiskeri efter laks: I 2022 må der hjemtages én fedtfinnede-klippet laks pr. person.

Det er noget nyt, at der er restriktioner i det rekreative fiskeri efter laks.

Blandt turådsejere i hele Vestlige Østersø frygtes en lang række konkurser og nedlæggelser af både, efter indførelsen af de nye kvoter.

Masser af skrubber

– blev udsat i jyske fjorde

Der blev udelukkende anvendt lokalt fangede opdrætsfisk og Limfjorden fik flest

Her udsættes en del af de mange skrubber i Limfjorden. Foto: Nivå Avis.

Fra juli til september i 2021 blev der udsat i alt 74,500 stk. skrubbeyngel i flere jyske fjorde, og Limfjorden fik flest nye fisk udsat ved forskellige udsætnings lokaliteter, nemlig i alt 64.000 stk.

Udsætningerne blev til i et samarbejde mellem lyst-og fritidsfiskere, fiskeforeninger, Venøsund Fisk og Skaldyr samt DTU Aqua. Udsætningerne var et led i et projekt, som er finansieret af fiskeplejemidlerne og fokuserer på at øge bestandene af marine fisk.

Der benyttes udelukkende lokalt fangede fisk til opdrætsarbejdet. Ved at udsætte

fisk, som stammer fra lokale forældrefisk, er håbet at flere vil overleve og med tiden selv bidrage til at styrke bestanden af skrubber i udsætningsområderne, oplyses det i meddelelse fra Fiskeplejen.

Limfjorden blev det område, der fik flest fisk udsat, nemlig 64.000 af de i alt 74.000 fisk, men det var også her der samlet var flest udsætningssteder, nemlig Venø Bugt, Hjarbæk og Skive Fjord, Nibe Bredning og i det østlige Vildsund. Sidste år blev der også her udsat 10.000 stk. skrubbeyngel ved Vildsundbroen mellem Mors og Thy.

Det er nu andet år i træk, skrubbeyngel udsættes i Horsens Fjord. Her fik man

74.500 af denne slags unge skrubber blev i denne sommer udsat i jyske fjorde.

Skrubber udsættes i Limfjorden nord for Nibe. (arkiv-foto)

10.500 nye tilflytter her i sommer.

Hos Ebeltoft Amatør- og Fritidsfiskerforening blev der for tiende år i træk udsat skrubbeyngel i Ebeltoft Vig. Dette projekt er finansieret og drevet af lokale midler og med DTU Aqua som rådgiver.

”At det kan lade sig gøre ved hjælp af lokal drivkraft kan muligvis inspirere andre til at forsøge sig med udsætninger i deres lokalområde. DTU Aqua rådgiver gerne om dette”, skriver Fiskeplejen i sit nyhedsbrev.

Annoncepriser

1/1 side (131 x 192 mm).....	kr. 2.250,-
1/2 side (131 x 94 mm).....	kr. 1.400,-
1/3 side (131 x 60 mm).....	kr. 1.250,-
1/4 side (131 x 44 mm).....	kr. 1.000,-

Alle annoncepriser er inkl. 4-farver og ekskl. moms.

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer

6 gange årligt.:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,

15. oktober og 15. december.

Sidste frist for rettidig

**indlevering af annoncer, er den
20. i måneden før udgivelse.**

Al henvendelse vedr. annoncer rettes til:

Pia Lund Hasselgren

Rabøl A/S

Søndergården 8

9640 Farsø

Tlf. 98 63 10 61

e-mail: ferskvand@rabol.dk

Det er sundt at spise fisk !!

Fisk er en herlig spise, og hører du til de mange, der godt kan lide at gå ud med fiskestangen og hente, middagsmaden i havet, åen eller put and take søen, så har du sikkert ingen problemer med at få spist fisk. Og fisk er dejlig mad, som oven i købet har den gode egenskab, at det også er sund mad.

Fisk er således en god kilde til protein, og fisk er i de fleste tilfælde let fordøjelig mad, så det også kan være en god spise for dem, der døjer med sart mave og et følsomt fordøjelsessystem. Og fisk rummer masser af vitaminer, ikke mindst de vigtige E og D vitaminer, og fiskeolier, som er fyldt med Omega3-fedtsyre. De er sunde og gode for dit blodtryk, dine led og dit kolesteroltal.

Biomanipulation

- afliver 45 tons fisk

80 pct. af fredsfiskene i Hostrup Sø i Sønderjylland må lade livet for at skabe klarere vand og flere rovfisk

I de seneste efterårsmåneder er der foregået en større biomanipulation i Hostrup Sø i Åbenrå Kommune.

Det er først og fremmest skaller og brasen, det er gået ud over og biomanipulationen, som er et større projekt er bereget til at vare et par år. Problemer er, at fiskearterne skalle og brasen i de seneste år har bredt sig voldsomt i

søen, så sigtbarheden er blevet meget stærkt forringet.

Derfor er det besluttet, at 45 tons skaller og brasen skal lade livet i Hostrup Sø, og det er foregået i de seneste måneder.

Hostrup Sø var tidligere en klar sø med mange fisk, men skaller og brasen havde

Biolog Bjørk Hvidt og miljøkonsulent Mathias Wessermann trækker vod i Hostrup Sø.

tiltaget så meget, at de udgjorde 80 pct. af bestandene, og nu skulle de så lade livet i det, der blev kaldt "Danmarks største biomanipulation".

- Det skærer lidt i hjertet, siger biolog Bjørg Graves Hvidt, til Danmarks Radio, når hun er med til at hale fiskene op til den visse død.

- Hvis man begynder at tænke på det store og hele, hvorfor man gør det? - at det ikke bare er for at dræbe fiskene, men det jo er for at forbedre økosystemet, så har man det bedre med det, men man kan da ikke lade være med at tænke over det, siger hun.

De mange skaller og brasen skal fiskes op,

Søren Byskov Nielsen viser ål fra Hostrup sø

fordi spiller en hovedrolle i et usundt vandmiljø med alt for mange alger, siger hun.

De såkaldte fredfisk mudrer bunden op i deres jagt på snegle og bunddyr, og når de er små, æder de den dyreplankton, f.eks. dafnier, som skulle æde algerne og dermed gøre vandet klarere.

Det er ond cirkel, som søen er kommet

i, og som man nu forsøger at bryde, siger Søren Byskov Nielsen, der er agronom i Aabenraa Kommune til Danmarks Radio.

Sø restaureringen begyndte i april 20-21 og skal fortsætte et par år frem. Når vandet begynder at klare op, vil det betyde, at rovfiskene som gedde, aborre og sandart igen får bedre vilkår for at jage fredsfiskene.- Hostrup Sø har ikke altid været uklar og grumset. Tidligere var den renvandet som få søer i Danmark, siger fisker og miljøkonsulent Mathias Wessermann, der er med til at hive de mange fisk op af søen.

Sørestaureringen er støttet med 6 millioner kr. af Miljøstyrelsen.

På sin hjemmeside skriver Aabenraa Kommune, at fjernede fisk skal anvendes til fremstilling af biogas, men det kommer desværre ikke til at ske, fortæller Søren Byskov Nielsen. Fiskene bliver i stedet kørt til forbrænding i Sønderborg.

Vi har nemlig ikke mulighed for hygiejnisering og varmebehandling af de mange fisk, som loven kræver det, siger Søren Byskov Nielsen til Danmarks Radio. Samtidig fortæller han, at en forening til hjælp for storkebestanden i Danmark har henvendt sig for at få nogle af de opfiske fisk som foder til storkeunger. –Det er da positivt, hvis vi kan medvirke til det, siger han. Sø restaureringen begyndte i april i år og skal fortsætte gennem yderligere to år.

Når vandet begynder at klare op igen, betyder det at rovfisk som gedde, aborre og sandart igen får bedre vilkår for at jage fredsfiskene, og bedre lysforhold i Hostrup Sø, betyder samtidig, at der ikke er vokset undervandsplanter bortset fra langs bredderne, fortæller Danmarks Radio.

Østers klækkeri skal vise vej til klima-mad

Skaldyrsproduktion på Mors vil forbedre klimaet

Et topmoderne østers klækkeri er blevet indviet på Mors, og dermed har vi i Danmark fået nye muligheder for

uddannelse, forskning og erhvervsarbejde. Med sine 750 kvadratmeter er Dansk Skaldyrscenters nye østers

En del af udstyret i det nye østers klækkeri ligner ved første øjekast store poser med fadøl, men der er tale om skaldyrsproduktion, som på sigt kan være med til at forbedre klimaet.

klækkeri ti gange større end det lille klækkeri, der fandtes hidtil. Dertil kommer en "østers børnehavn" på ca. 450 kvadratmeter.

Det betyder, at DTU Aqua på Mors som Dansk Skaldyrcenter er en del af, nu har både kapacitet og teknologi til at understøtte forskning og udvikling i akvakultur som fremtidens bæredygtige fødevarerproduktion.

- Åbningen af vores nye klækkeri er det største, der er sket siden Dansk Skaldyrcenter blev etableret i 2003. Der findes

ikke noget lignende i Danmark, siger Jens Kjerulf Petersen, leder af

Dansk Skaldyrcenter, og professor ved DTU Aqua og han uddyber:

-Nu tror jeg ikke, at man forestiller sig, at danskerne fra den ene dag til den anden skifter den røde bøf om fredagen ud med seks østers! Men østers er een art, der er masser af andre muslingearter, og så er der også tangarter, siger Jens Kjerulf Petersen til TV2 Nord.

- Jeg tror, at de generelt skal indgå som en del af vores føde og være et alternativ til de mere CO2-tunge fødevarer.

FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN for Danmark

Formand

Niels Barslund (ansvarshavende redaktør)
Vormstrupvej 2, 7540 Haderup.
Tlf. 9745 2046 · Mobil 29 26 51 11
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Næstformand

Max Thomsen, Gl. Viborgvej 405, Ålum,
8900 Randers. Tlf. 8646 6053-2081 6053
maxgjerrild@elromail.dk

Medlemsskab og kontigent

Personligt medlemsskab kr. 520,- årligt
(inkl. Ferskvandsfiskeribladet)
Foreningsmedlemsskab kr. 1.040,- årligt
(afhængigt af medlemsantal)

Kontorhjælpen

Gitte Underbjerg,
Havnevej 17, 7130 Juelsminde
gun@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Telefontid alle hverdage kl. 08.00-13.00
Tlf. 51 24 02 11

Aqua-Dam

Jens Kristian Nielsen, Toftvej 14,
6950 Ringkøbing
Tlf. 97 32 60 77 · Fax 97 32 61 77
aquadam@post9.tele.dk

Bestyrelse

Akvakultur

Peter Holm tlf. 2323 2220

Erhvervsfiskere

Leif Olesen tlf. 7578 2201 / 2324 4410

Lystfiskere

Max Thomsen tlf. 8646 6053
Torben Salling tlf. 4081 1381
Bjarne Bach tlf. 2169 9200
Morten Nielsen tlf. 5240 4195

Bredejere

Schneider Philipsen tlf. 9745 2271
Niels Barslund tlf. 9745 2046
Claus Nielsen tlf. 9855 5033 / 4046 0333

I de nye faciliteter fokuserer vi på fladøsters og tangarter som søl og suk-kertang netop i tangproduktionen har der i udviklingen af de omkostningseffektive sporeliner, som tangen vokser på, være en flaskehals pga. manglende teknologi.

Med det nye klækkeri vil man finde ny

teknologi efter alle kunstens regler til klækning af både østers og andre skal-dyrarter og dyrkning af tang, siger Jens Kjerulf Petersen, og han ser frem til endnu flere nye samarbejdsmuligheder for lokale arbejdspladser i forbindelse med det nye klækkeri.

-Vi kan i dag lave 100.000 østers årligt, men målet er otte millioner, siger leder af Dansk Skaldyrscenter, Jens Kjerulf Petersen til TV2 Nord.

- en lækker østers-anretning fra Mors

Verdens første smolt-rev skal hjælpe havørreder

I de kommende år anlægges et stenrev til små havørreder (smolt) i Båring Vig på Nordfyn ud for Storåen. Forskerne forventer, at smolt-revet vil bidrage med gode leve- og skjulesteder for de sårbare smolt, når de forlader vandløbet og svømmer ud i havet.

Hvert år vandrer tusindevis af små havørreder – også kaldet smolt – nedstrøms i danske vandløb ud i havet.

Smoltene er ikke store (typisk 12-20 centimeter) og de er derfor sårbare

overfor mange forskellige rovdyr. Dette ser man især, når smoltene vandrer fra ferskvand til saltvand, hvor der ofte er et stort tab af smolt.

Mere om verdens første smolt-rev i det kommende "Ferskvandsfiskeribladet" i det nye år.

500.000 kroner til forbedret gydeområde for fisk og smådyr

Der skal være tale om mindre restaureringsprojekter i frivillige foreningspuljer

Udlægning af gydegrus gavner både fisk og smådyr. Midler fra Fisketegnet betaler grus og skjulesten til vandløbsrestaurering i vandsystemet, hvor man ønsker at genskabe egnede gyde- og opvækstområder for fisk. Fiskeplejemidlerne har en særlig "foreningspulje" på 500.000 kroner årligt

til mindre restaureringsarbejder, der kan udføres som foreningsaktivitet. For beløbet kan foreningerne udlægge gydegrus og en vis mængde skjulesten, som bliver finansieret 100 procent og der kan også opnå støtte til maskintid i begrænset omfang.

Foreninger som varetager fiskeplejen i vandløb, kan søge om støtte til materialer ved projekter, der kan fremme en naturlig bestand af ørred og andre fisk, som findes på stryg i vandløb. Der ydes især støtte til projekter som udlægning af gydegrus og sanering af mindre spærringer i fortrinsvis de mindre vandløb.

For at få støtte er det en forudsætning, at vandløbsmyndighederne – altså kommunen – samt de berørte lodsejere – skriftligt har tilkendegivet, at projektet kan gennemføres.

Der kan normalt opnås støtte med op til 30.000 kroner pr. projekt, ekskl.moms. Indenfor beløbsrammen kan alle materialeudgifter nå at blive dækket, og der kan anvendes indtil 25 pct. af de bevilgede beløb til maskintid. Derimod kan der ikke bevilliges penge til projektering og arbejds løn, oplyser Fiskeplejen i sine informationer om støtte til frivillig indsats til at forbedre leveforholdene for fisk og smådyr i vore vandløb.

Foreninger, der er interesseret i mere information, kan henvende sig til Henrik Ravn, DTU Aqua, Institut for Akvatiske Resourcer i Silkeborg.

Bæver: Solstrålehistorie

- eller molbohistorie?

Debat-indlæg om bæveren

Af Bent Lauge Madsen, Lemvig

Bæveren skal have gode tænder!

”Bæveren er en solstrålehistorie. Den er en naturlig naturplejer, der skaber vådområder med gode betingelser for planter og andre dyrearter, mener Miljøstyrelsen.” Sådan slutter en bæver- artikel i Ferskvandsfiskeribladet 2, 2020. Historien starter med de 18 bævere, som blev udsat i Klosterheden for et par årtier siden. De er nu blevet til små 300 bævere, spredt over især vestjyske vandløb. Selv Vidåen har de nået.

DTU-Aqua kunne, også i 2020, fortælle en anden solstrålehistorie: Den ægte Vestjyske laks, vi troede var uddød, er i fuld gang med at genopbygge bæredygtige (selv-reproducerende) bestande i de

Vestjyske vandløb. Det er resultatet af en gennemtænkt og kostbar vandløbsgenopretning, støttet politisk og folkeligt. Indsatsen er bygget på naturvidenskabelige kendsgerninger: Respekt for vandløbets egne kræfter. Udrettede åer er genslynget. Spildevand er rensat. Okker er stoppet. Dambrugenes dæmninger er fjernet: Alene i Storå-tilløbet Idom Å har det kostet næsten 8 mio kr at fjerne dæmninger.

To solstrålehistorier om to ikoniske dyr, der er ”kommet frelst tilbage” til danske vandløb! Det turde være en fin jubilæumsgave i 50-året for Miljøministeriets oprettelse?

Nogle distraherende kendsgerninger skygger dog for solen: Der er ikke plads til begge i de danske lavlands-vandløb:

Laksefisk og bæver har vidt forskellige krav til vandløbene. Laksen og dens nære slægtninge, skal yngle i lavvandede, frit strømmende vandløb, hvor strømmen kan holde grusbunden fri for sand og mudder. Bæveren skal have dybt vand. Det kan den finde i søer og store vandløb, men ikke i små, hvor laksefiskene gyder i strygene, og deres yngel vokser op. Men her kan bæveren selv skabe det dybe vand ved at bygge dæmninger, nogle en meter høje eller mere: Så kan dens rovdyr (ulve!)

med vandskræk ikke komme ind i bæverhulens indgang. Disse dæmninger ikke alene spærrer for laksefiskenes opgang. De opstøver vandet, så strygene dækkes af mudder og sand, der gør gydebankerne ubrugelige.

Miljøministeriet har sikkert været i god tro, da de støttede bæverens genkomst. Thi rådgivere og sagsbehandlere kunne i 1998 planen bl.a. fortælle, at andre steder i verden kunne bævere og laks fint trives sammen. Og det har de gentaget i

2020-planen. Det kunne jeg også have fortalt ministeriet: Jeg har set det med egne øjne, ud over hvad jeg har læst: I Canada har jeg således set vandløb, hvor laksene er dybt afhængige af bæveren: Strømmen er så stærk, at yngelen kun kan overleve i bæverdammens rolige, men friske vand.

Jeg havde nok føjet på, at sådanne vandløb, eller bæverdamme, har vi altså ikke i vores lavlandsvandløb. Skal vi lære af udlandets erfaringer, må de være fra vandløb i landskaber og i et klima, der ligner vores.

Bæveren "stjæler" vandløbets dynamik

Den grundlæggende ide i vandløbenes vellykkede genopretning er at hjælpe de mishandlede vandløb på vej tilbage til deres oprindelige og naturlige dynamik og økologiske vandløbskvalitet. Indsatsen respekterer vandløbets egne kræfter: "Arbejd med, ikke imod åens egne kræfter".

Strømmens arbejde skaber og vedligeholder de velkendte mønstre af slyngninger, stryg og høller, som er en forudsætning for vandløbenes rige "biodiversitet." Her, i strygene, er laksens gydepladser, som de selv aktivt bereder til æggenes udrygning: Når de graver gydegruben, skyller strømmen sand og mudder væk, så frisk, iltrigt vand kan give ind til æggene, mens de ruges ud. Dyr, der som laksen ændrer sit levested til eget bedste, kalder vi "økologiske ingeniører." Lakse-ingeniøren" arbejder med strømmen. Med Miljøministeriets velsignelse har vi 1999 budt en ny økologisk ingeniør, bæveren, velkommen i vandløbene, åbenbart uden at tænke

særlig dybt over konsekvenserne: Bæveren har vældige kræfter, der kan ændre vandløbet en retning, der passer den. Den arbejder mod strømmen.

Den retning er det modsatte af, hvad laksefiskene og det strømmende vands smådyr kvæver. Bæveren skaber sump og mose, hvor før strømmen herskede. Miljøministeriet skriver igen og igen i sine planer, at bæveren giver naturen dynamik: Nej, den svækker dynamikken. Igen og igen skriver Miljøministeriet, at bæveren giver bedre biodiversitet: Hvor? I hvert tilfælde ikke i vandløbet: I 2004 kunne Miljøministeriet konstatere, at bæveren fordrev de strømlevende smådyr i Klosterhedens vandløb, og at dammens og mosens smådyr indvandrede. Det er i modstrid med EU kravene og Miljøministeriets vandplaner: Vi skal have "god økologisk kvalitet" i vandløbene: Døgnfluer og andre strømkrævende smådyr trækker kvaliteten op, mens dansemyg og andre stillelands-smådyr trækker nedad. Hvis Danmark ikke kan vise, at vandløbene opfylder EU kravene, kommer EU efter os. Med mindre det er bæverens skyld. Så må den utilstrækkelige tilstand accepteres. Thi, som Miljøministeriet siger: "Bæveren som vi har indført, er en dynamisk del af naturen i vandløbene".

Skal vi også acceptere, at den dyre og resultatrige indsats med vandløbenes genopretning kan have været forgæves?

Miljøministeriet skrev i 1998, at "udsætning af bæver ikke må være i modstrid med naturgenopretningen." Det løfte er ikke gentaget i 2020 planen. Er det en erkendelse af, at det ikke kan opfyldes?

DTU-professor valgt til nyt biodiversitetsråd

Det nye råd på ni forskere skal rådgive politikere
i Regering og Folketing

Professor Karen Timmermann, DTU, skal bl.a. medvirke til at give Regering og Folketing gode råd.

Fritz Köster, institutdirektør på DTU Aqua

Professor Karen Timmermann fra DTU Aqua er blevet udpeget til at sidde med i et helt nyt biodiversitetsråd, som skal rådgive politikere. Rådet består af ni forskere fra landets universiteter, oplyser Anne Trap-Lind i en artikel fra DTU Aqua.

Professor Karen Timmermann fra DTU Aqua er blevet udpeget af miljøministeren til at deltage i Danmarks første Biodiversitetsråd som skal rådgive regering og folketing om natur og biodiversitet.

”Det er jeg meget glad for og beæret over. Jeg er sikker på, at Biodiversitetsrådet kan bidrage til at forbedre den marine biodiversitet og derudover er det

naturligvis ikke uvæsentligt, at DTU og DTU Aqua er repræsenteret i rådet, siger Karen Timmermann.

Det nye Biodiversitetsråd består af ni medlemmer fra landets universiteter – alle udpeget efter indstilling fra Rektorkollegiet.

Institutdirektør på DTU Aqua, Fritz Köster, siger om udpegningen af DTU Aquas rådsmedlem:

Forskning i marin biodiversitet og relaterede ændringer i økosystemers struktur og funktion er et forskningsområde af stigende betydning på nationalt, internationalt og globalt plan, og DTU Aqua bidrager med de bedste evner til at imødekomme de nødvendige forskningsbehov. Karen Timmermann er en af landets førende

eksperter i menneskelige aktiviteter indvirkning på vores kystmiljøer – herunder eutrofiering og klimaændringer – og som sådan er hendes udnævnelse til Biodiversitetsrådet meget passende.”

Biodiversitetsrådet er et uafhængigt og forskningsbaseret ekspertorgan. Opgaven er at bidrage til, at de politiske indsatser hviler på fagligt velfunderede løsninger, som tager højde for både biodiversitet, samfundsøkonomi, lovgivning og friluftsliv, som regeringen skriver det i pressemeddelelsen.

Ifølge miljøminister Lea Wermelin kommer Biodiversitetsrådet til at spille en vigtig rolle i arbejdet med at løfte dansk natur og biodiversitet i de kommende år.

Karen Timmermann har som leder af en forskningsgruppe på Aarhus Universitet leveret det videnskabelige grundlag for de danske vandområdeplaner, som skal sikre, at de danske kystvande opnår god økologisk tilstand.

Ifølge Lea Wermelin kommer Biodiversitetsrådet til at spille en vigtig rolle.

*Gloedelig jul
og godt nytår*

*- ønskes vore læsere
og samarbejdspartnere!*

Alt til dambrug hav- og ålebrug

klækkedstve
transport og
iltfo
foder
fug
alup
balje
spande
handsker

Udlevering af varer:

Mandag-torsdag: 14.00-16.00
Fredag: 14.00-15.00

Alt i plastrør og slanger
og tilhørende fittings

*Vi er med til
at sikre bredden*

Vestermarken 3 • 8765 Klovborg
Tlf. 70 23 12 18 • Fax. 76 59 50 20
mail@midtjysk-akva.dk
Se netbutikken på: www.midtjysk-akva.dk

Midtjysk Akva

FERSKVANDSFISKERIBLADET

REDAKTION

Henning Nielsen

Rylevej 1 A, 4220 Korsør, tlf. 58 38 72 25

henviol@dlgtele.dk

INDLEVERINGSFRISTER

Indlevering af redaktionelt stof og annoncer til næste
blad skal ske senest **den 20. januar 2022.**

TRYK

Rabøl A/S

Søndergården 8, 9640 Farsø, Tlf. 9863 1061

Annoncer:

Henvendelse vedr. annoncer til

Pia Lund Hasselgren, Rabøl A/S . Tlf. 9863 1061

e-mail: ferskvand@rabol.dk

Stof til bladet indsendes til redaktionen som e-mail,
på diskette eller CD-ROM. Bladet påtager sig intet
erstatningsansvar som følge af trykfejl i annoncer.
Bladets artikler udtrykker ikke nødvendigvis
foreningens officielle politik.

FORSIDEFOTO: I det nye ferskvandsfiskeblad er der flere
artikler om udsætning af flere slags fiskeyngel, bl.a. pighvar
og skrubber. I artiklen på siderne 11-14 kan du også læse om
fritidsfiskere fra Ebeltoft, der optræder i rollen som biologer,
og har gode resultater med deres dobbeltroller, så der kan
blive fanget, strøget og udsat lokalt fangede fisk.

Foto: Viola Nielsen.

B

DANMARK

PP

FERSKVANDSFISKERIBLADET

N.P. Danmarksvej 79

8732 Hovedgård

